

▲ Doubrava v přírodní rezervaci Vladař. Foto Přemysl Tájek.

Nové přírodní památky a rezervace v Karlovarském kraji

Martin Chochel, Krajský úřad Karlovarského kraje

Dne 5. 5. 2014 vyšel věstník právních předpisů Karlovarského kraje, v němž jsou pod čísly 2–6 publikována nařízení Karlovarského kraje o zřízení čtyř přírodních památek (PP) a jedné přírodní rezervace (PR). Jedná se o, zatím částečné, splnění implementace soustavy Natura 2000, která je celorepublikovým vstupním závazkem vůči Evropské unii.

Pětí nově vyhlášenými maloplošně zvláště chráněnými území jsou PP Za Údrčí, PP Blažejský rybník, PP Lomnický rybník, PP Týniště a PR Vladař – každé z těchto lokalit je na dalších stránkách Arniky věnována samostatná dvoustrana shrnující přírodní hodnoty jednotlivých území.

Lokality vyhlášené v první polovině letošního roku jsou prvními ze seznamu evropsky významných lokalit soustavy Natura 2000 připravených

k vyhlášení v některé z kategorií maloplošně zvláště chráněných území definovaných českou legislativou. U některých dalších lokalit už proces vyhlášení běží a u jiných se připravuje, s těmito lokalitami budou proto čtenáři Arniky seznámeni v příštích jejích vydáních.

Proces vyhlášení “rezervací” je časově poměrně náročný úkol, přesto je již teď jasné, že vyhlášením chráněného území nejtěžší práce teprve začíná. Je třeba počítat s poměrně značnými náklady na udržitelnost a ochranu cenných biotopů a druhů. V tomto ohledu počítá Karlovarský kraj s vlastními rozpočtovými prostředky, ale i s projekty z evropských fondů, které významnou měrou pomáhají zachovávat přírodní hodnoty nejen v Karlovarském kraji.

▲ Velký kopinský rybník. Foto Přemysl Tájek.

Nové přírodní památky a rezervace v Karlovarském kraji

Martin Chochel, Krajský úřad Karlovarského kraje

Přírodní památka Za Údrčí

PP Za Údrčí, lokalita na východ od Bochova, představuje komplex vlhkých luk a rybníků s cennou faunou a flórou. Žije zde hnědásek chrastavcový, motýl považovaný za jednoho z nejvzácnějších v Evropě.

Na vlhkých loukách lze spatřit některé vzácné vlhkomilné rostliny, např. prstnatce májové, upolínny nejvyšší, všivce lesní, ostřici Hartmanovu (*Carex hartmanii*), ostřici stinnou (*Carex umbrosa*), vrbinu kytkokvětou (*Lysimachia thyrsiflora*) nebo blatěnku vodní (*Limosella aquatica*), na sušších místech roste prha arnika, černýš rolní a vzácně i vemeník dvoulistý.

Velký údrčský a Velký kopinský rybník, které jsou součástí přírodní památky, jsou významnými lokalitami pro rozmnožování řady druhů obojživelníků, především pro kuňku obecnou, skokana ostronošého a čolka velkého. Oba rybníky jsou důležitou součástí rybníční soustavy na Bochovsku.

Vlhké louky s čertkusem lučním, které navazují na rybníky, jsou nejvýznamnějšími hnědáskovými lokalitami v regionu (např. Bražecké hliňáky

a okolí Silničního rybníka). Zároveň jsou tyto vodní plochy a jejich bezprostřední okolí významné i jako hnízdiště či tahová zastávka pro řadu druhů ptáků. Z nejvýznamnějších druhů jsou to jeřáb popelavý, orel mořský, vodouš kropenatý, kulík říční nebo volavka bílá.

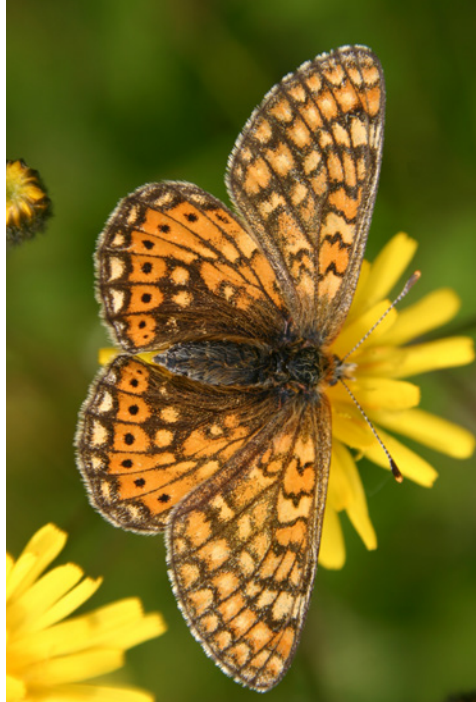
kategorie ochrany: přírodní památka

rozloha: 32 ha

katastrální území: Údrč

vyhlášeno: 24. 3. 2014

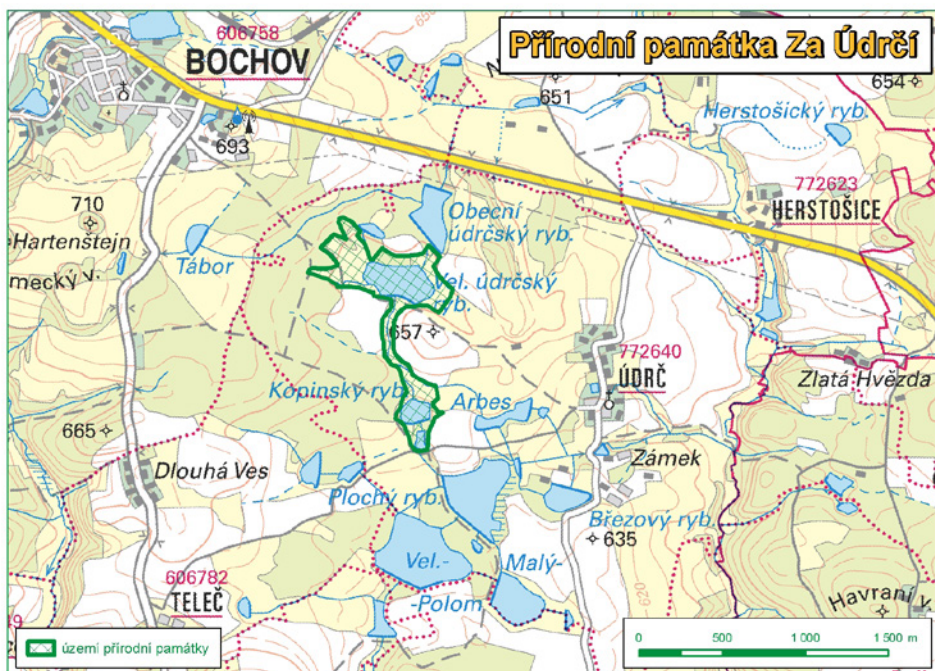
předmět ochrany: Hnědásek chrastavcový a jeho biotop, tedy střídavě vlhké bezkolencové louky.

▲ Hnědásek chrastavcový. Foto Přemysl Tájek.

▲ Vrbina kytkokvětá. Foto Petr Krása.

▲ Lomnický rybník. Foto Přemysl Tájek.

Nové přírodní památky a rezervace v Karlovarském kraji

Martin Chochel, Krajský úřad Karlovarského kraje

Přírodní památka Lomnický rybník

PP Lomnický rybník se nachází na Bočovsku mezi obcemi Dlouhá Lomnice, Rybníčná a Píla. Zahrnuje nejen samotný Lomnický rybník, ale také navazující zachovalá nelesní stanoviště, především podhorská vřesoviště, smilkové trávníky, přechodová rašeliniště a především střídavě vlhké louky s čertkusem lučním – živnou rostlinou zde žijícího vzácného motýla hnědáška chrastavcového (*Euphydryas aurinia*).

Mezi nejdůležitější vegetaci území patří rostlinná společenstva vázaná na rybníční dno v době, kdy bývá rybník vypuštěn – tedy tzv. vegetace letných den. V době, kdy bývá rybník vypuštěn, na jeho dně rostou souvislé porosty bahničky vejčité a bahničky bahenní, žabník jitrocelový a hvězdoše, ze vzácnějších druhů zde roste blatěnka vodní (*Limosella aquatica*). Napuštěný rybník pak hostí bohatou populaci bublinatky jižní. Východně od Lomnického rybníka a ve středově zrašelinělé části území jsou vyvinuta přechodová rašeliniště s ostricemi, suchopýřem úzkolistým

kategorie ochrany: přírodní památka

rozloha: 113,9 ha

katastrální území: Dlouhá Lomnice

vyhlášeno: 24. 3. 2014

předmět ochrany: Hnědásek chrastavcový, vodní vegetace, vřesoviště, smilkové trávníky, přechodová rašeliniště, olšové luhy a vzácné druhy rostlin a živočichů.

a suchopýřem pochvatým. Nejvýznamnějšími rostlinnými druhy území jsou hořec hořepník, upolín nejvyšší, všivec lesní a klikva bahenní. Za zmínku jistě stojí i výjimečně početná populace prhy aniky.

Lomnický rybník je významnou lokalitou pro rozmnožování obojživelníků, zjištěn byl výskyt skokana ostronosého, skokana krátkonohého, čolka obecného, čolka horského i obecného a ropuchy obecné. Lokalita je i dobrým místem pro pozorování vzácnějších druhů ptáků – trpělivý

▲ Šídlatka tmavá. Foto Přemysl Tájek.

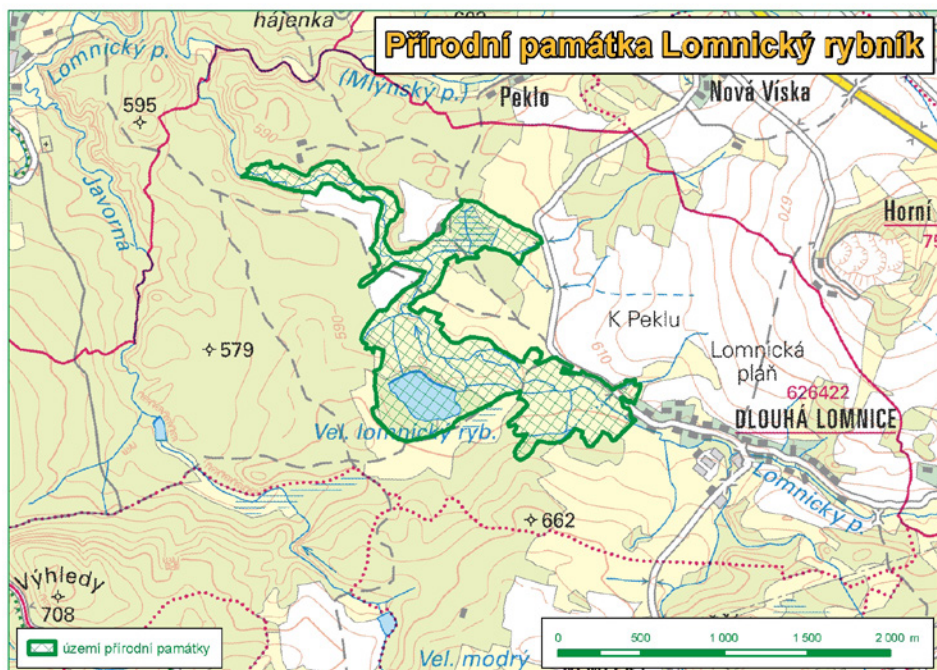

▲ Blatěnka vodní. Foto Petr Krása.

pozorovatel zde může spatřit orly mořské, čápy černé, vodouše kropenaté, kulíky říční, potápky roháče nebo volavky bílé.

Z bezobratlých živočichů je jednoznačně nejvýznamnější výskyt hnědáška chrastavcového, setkat se zde ale můžeme i s dalšími vzácnějšími druhy motýlů, např. modráskem lesním

(*Cyaniris semiargus*). První orientační průzkum vážek na Lomnickém rybníce prokázal výskyt hned několika vzácných druhů, především vážky jasnoskvrnné (*Leucorrhinia pectoralis*), šídlatky tmavé (*Lestes dryas*), šídélka kopovitého (*Coenagrion hastulatum*) a páskovce kroužkovaného (*Cordulegaster boltonii*).

▲ Pohled na severozápadní svahy Vladaře. Zdejší listnaté lesy se v letošním roce staly součástí rozšířeně přírodní rezervace.

Nové přírodní památky a rezervace v Karlovarském kraji

Martin Chochel, Krajský úřad Karlovarského kraje

Přírodní rezervace Vladař

PR Vladař byla zřízena již v roce 1969 a zahrnovala lesní porosty na jižních a východních svazích stejnojmenné stolové hory dominující krajině Žluticka. Ochranným pásmem rezervace pak byly i ostatní svahové lesy a vrcholová plošina kopce. Rozloha nově vyhlášené PR Vladař je zhruba 5× větší než byla plocha “staré” rezervace i s ochranným pásmem a zahrnuje i další cenná přírodní stanoviště, především suché louky na úpatí kopce s výskytem vzácných druhů rostlin, zejména jetele žíhaného (*Trifolium striatum*), vstavače kukačky a vstavače bledého, u nějž jde o jedinou lokalitu v Karlovarském kraji.

V současnosti jsou nelesní stanoviště dosti zranitelná díky postupujícímu sukcesnímu vývoji směrem k lesu, zarůstání křovinami i invazi nepůvodního vlčího bobu mnoholistého.

Dlouhodobým cílem péče o toto území je udržet přírodovědnou hodnotu suchomilných a teplomilných strání, omezit zarůstání expanzivními druhy a zachovat mezernatost (rozvolněných ploch) lučních porostů.

V případě porostů dubohabřin, suťových lesů a doubrav je cílem udržet lesní porost přirozené druhové skladby s bohatou květenou a značným

zastoupením vzácných a zvláště chráněných druhů. Hospodaření v lesním porostu je třeba provádět citlivě, podporovat přirozené zmlazení a likvidovat nepůvodní dřeviny a pokračovat ve výsadbě žádoucích dřevin, zejména dubu. Cílem je také vytvoření a udržení víceetážového, plně zapojeného, strukturně heterogenního porostu, směsi dřevin různého věku dožití.

kategorie ochrany: přírodní rezervace

rozloha: 221,8 ha (dříve 11,7 ha)

katastrální území: Kolečov u Žlutic, Záhořice, Vladorice

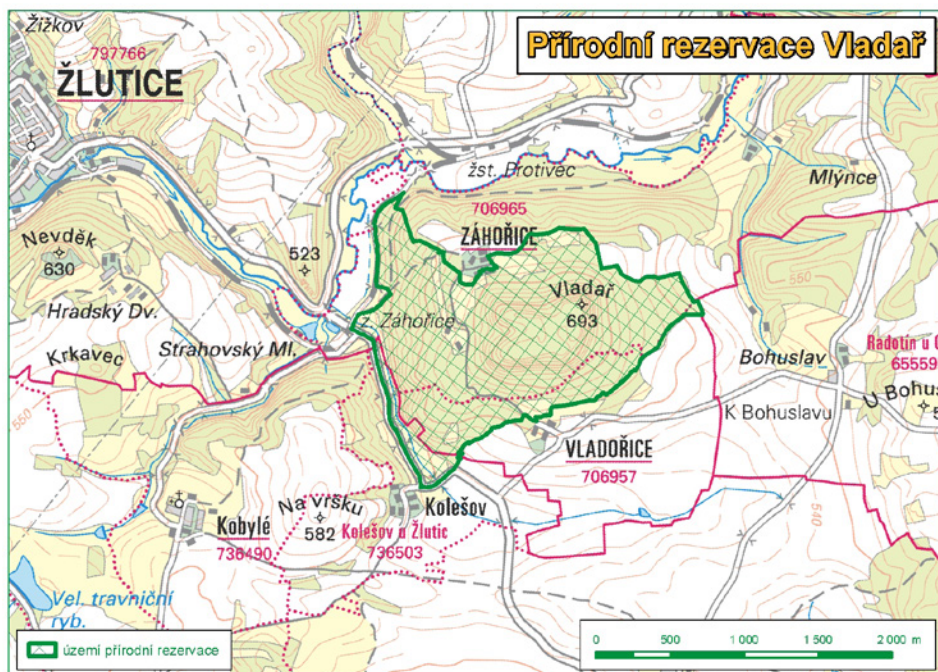
vyhlášeno: 24. 3. 2014

předmět ochrany: Mimořádně zachovalá a druhově pestrá vegetace hercynských dubohabřin a suťových lesů v komplexu s floristicky pestrými společenstvy xerothermních trávníků na vrcholové plošině a při úpatí vrchu. Řada vzácných a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

▲ Vstavač bílý.

► Suché trávníky na úpatí Vladaře se vstavačem kukačkou. Všechny fotografie Přemysl Tájek.

▲ Pohled do litorálu rybníka Týniště. Foto Petr Krása.

Nové přírodní památky a rezervace v Karlovarském kraji

Martin Chocheľ, Krajský úřad Karlovarského kraje

Přírodní památka Týniště

PP Týniště je malá lokalita, jejíž centrum tvoří bezejmenný rybník na východ od Týniště na jižním okraji Doupovských hor. Mělká pánev, v níž se bezejmenný rybník nachází, vytvořila ideální podmínky pro vznik rozsáhlého litorálu s porosty poloplovoucích zevarů a dalších rostlin, které aktuálně zaujímají plochu větší, než je plocha volné hladiny rybníka. Díky tomuto prostředí vznikl jedinečný biotop pro ohrožené druhy obojživelníků. Ten je pak doplněn mozaikou křovin a přilehlých pastvin s dostatkem zimovišť, potravní nabídky a s minimem migračních bariér.

Předmětem ochrany je výskyt významné populace kuřky obecné a čolka velkého. Kromě nich zde žijí i další druhy obojživelníků, např. skokan skřehotavý, skokan krátkonohý a čolek obecný. Přestože má lokalita malou rozlohu, žije zde poměrně velké množství významnějších druhů ptáků jako je vodouš kropenatý, koroptev polní, pěnice vlašská, strnad luční a občas tu lze spatřit i motáka pochopa, ledňáčka říčního nebo jeřába popelavého. Z bezobratlých živočichů je významný výskyt některých druhů vážek, především šídla červeného (*Anaciaeschna isosceles*) a šídlatky

tmavé (*Lestes dryas*) a také motýla modráška bahenního (*Maculinea nausithous*) vázaného na porosty krvavce totenu.

Z rostlin jistě stojí za zmínku výskyt rdestu ostrolistého (*Potamogeton acutifolius*) a myšího ocásku nejmenšího (*Myosurus minimus*).

kategorie ochrany: přírodní památka

rozloha: 6 ha

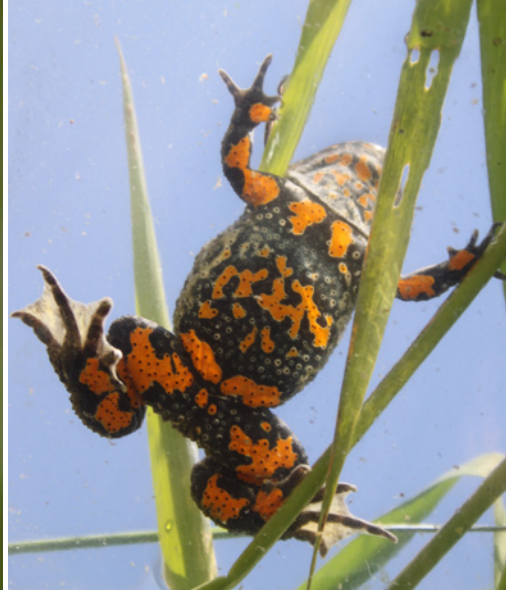
katastrální území: Týniště

vyhlášeno: 24. 3. 2014

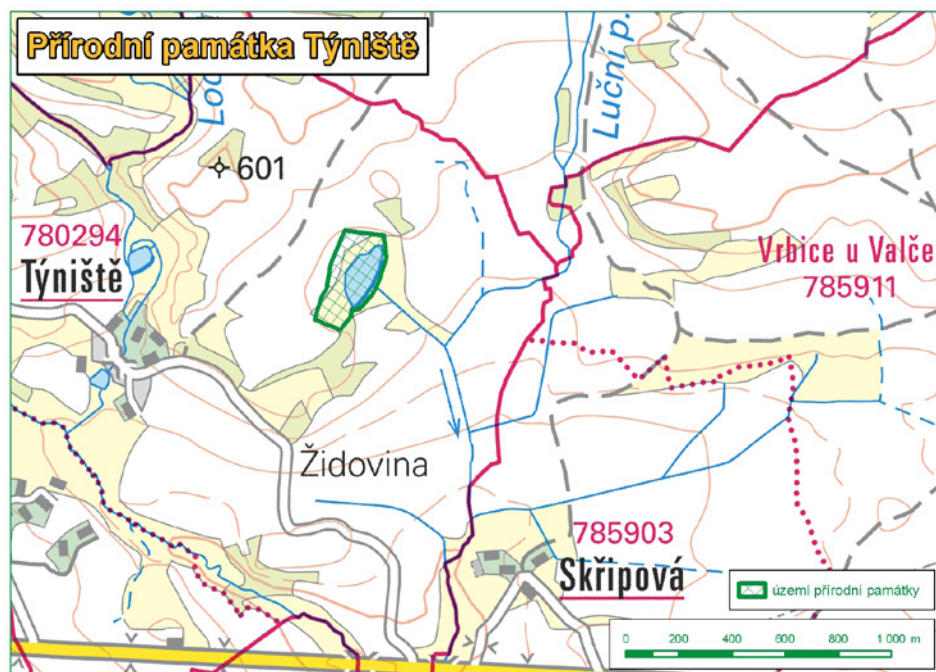
předmět ochrany: Kuřka obecná, čolek velký a jejich biotop.

▲ Páříci se modráscí bahenní na své živné rostlině - krvavci totenu. Samice následně klade vajíčka přímo do květenství krvavce. Foto Kamil Šrubař.

▲ Výstražné zbarvení břišní strany kučky obecné. Foto Přemysl Tájek.

▲ Blažejský rybník v půli dubna – v době rozmnožování obojživelníků. Foto Archiv AOPK ČR.

Nové přírodní památky a rezervace v Karlovarském kraji

Martin Chochel, Krajský úřad Karlovarského kraje

Přírodní památka Blažejský rybník

PP Blažejský rybník se nachází mezi obcemi Nežichov a Branišov na Toužimsku. Jde o pestrou mozaiku převážně mokřadních společenstev s řadou zvláště chráněných druhů rostlin. Na vlhkých loukách se daří početné populaci prstnatce májového, v příbřežní zóně rybníka roste vachta trojlistá a ostřice česká. V bezkolencových loukách a přechodových rašeliništích lze najít drobnou ostřici blešní a tolíji bahenní, na sušších místech arniku a na prameništích zdrojovku potoční.

V území byla zjištěna poměrně vysoká diverzita obojživelníků, nejvýznamnějšími druhy jsou čolek velký, skokan skřehotavý a skokan štihlý. V území také hnízdí chřástal polní, pozorováni byli také žuňk šedý, křepelka polní nebo čáp černý.

kategorie ochrany: přírodní památka

rozloha: 47 ha

katastrální území: Branišov, Nežichov

vyhlášeno: 24. 3. 2014

předmět ochrany: Zachovalá mozaika přírodních stanovišť – především vlhkých a podmáčených biotopů (vlhká tužebníková lada, střídavě vlhké bezkolencové louky, přechodové rašeliniště) a na ně vázané refugium vzácné flory a fauny.

▲ Květy tolíje bahenní.

▲ Ostrice česká, typický druh letněných den.
Obě fotografie Přemysl Tájek.

